

Биология

PISAга багытталган тест

5 – класс

Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Сүрөткө көңүл бөлгүлө жана суроого жооп бергиле.

Ыргытылган батарейкалар жаратылышка кандай зыян келтирет?

- А) аба булганат
- Б) топурак булганат
- В) пайдалуу кен байлыктар булганат
- Г) адамдар жуктуруп алышат

Уулуу батарейка

Чыңгыз Бишкек шаарындагы орто мектепте окуйт. Ага мугалими проектордун пультунун эски батарейкасын жаңысына алмаштырып коюуну суранды. Чыңгыз пульта жаңы батарейканы салды дагы эскисин таштанды чакага ыргытып койду. Анын классташтары Амина жана Бегимай муну көрүп, мугалимине барып класс менен батарейканын зыяндуулугу тууралуу сүйлөшүүнү суранышты. Мугалим Кыргызстандагы ар бир киши бир жылда болжол менен 5 даанадан ашыкча батарейканы ыргыта тургандыгын айтты. Ал ыргытылган батарейкалар айлана-чөйрөдөгү экологиялык баланстын олуттуу бузулушуна алып келет. Мындай таштандылар менен булганган соң, ал жерлердин кайра калыбына келиши үчүн кеминде 30 жылдан кем эмес убакыт керек. Болгону бир эле батарейка болжол менен эсептегенде 1 кирпичи, 2 сокур чычкан, бир нече миңдеген сөөлжандар жана 2 бак (биз мөмөсүн жей турган) өсүп, жашай турган аймакты ууландырат.

Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Суроого карата өз жоопторуңарды жазгыла.
Жаратылыш чөйрөлөрүн ууландырбаш үчүн Чыңгыз эмне кылыш керек?

Уулуу батарейка

Чыңгыз Бишкек шаарындагы орто мектепте окуйт. Ага мугалими проектордун пультунун эски батареикасын жаңысына алмаштырып коюуну суранды. Чыңгыз пульта жаңы батареиканы салды дагы эскисин таштанды чакага ыргытып койду. Анын классташтары Амина жана Бегимай муну көрүп, мугалимине барып класс менен батареиканын зыяндуулугу тууралуу сүйлөшүүнү суранышты. Мугалим Кыргызстандагы ар бир киши бир жылда болжол менен 5 даанадан ашыкча батареиканы ыргыта тургандыгын айтты. Ал ыргытылган батареикалар айлана-чөйрөдөгү экологиялык баланстын олуттуу бузулушуна алып келет. Мындай таштандылар менен булганган соң, ал жерлердин кайра калыбына келиши үчүн кеминде 30 жылдан кем эмес убакыт керек.

Болгону бир эле батареика болжол менен эсептегенде 1 кирпич, 2 сокур чычкан, бир нече миңдеген сөөлжандар жана 2 бак (биз мөмөсүн жей турган) өсүп, жашай турган аймакты ууландырат.

Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Бир гана туура жоопту тандагыла.

Батарейкалардын зыяндуу таасирин кантип азайтууга болот?

- А) аккумуляторлор менен заряддалуучу батарейкаларды колдонуу керек
- Б) батарейкаларды муздаткычта сактоо зарыл
- В) батарейкаларды жылуу жерде сактоо керек
- Г) кымбат батарейкаларды колдонуу зарыл

Уулуу батареика

Чыңгыз Бишкек шаарындагы орто мектепте окуйт. Ага мугалими проектордун пультунун эски батареикасын жаңысына алмаштырып коюуну суранды. Чыңгыз пультка жаңы батареиканы салды дагы эскисин таштанды чакага ыргытып койду. Анын классташтары Амина жана Бегимай муну көрүп, мугалимине барып класс менен батареиканын зыяндуулугу тууралуу сүйлөшүүнү суранышты. Мугалим Кыргызстандагы ар бир киши бир жылда болжол менен 5 даанадан ашыкча батареиканы ыргыта тургандыгын айтты. Ал ыргытылган батареикалар айлана-чөйрөдөгү экологиялык баланстын олуттуу бузулушуна алып келет. Мындай таштандылар менен булганган соң, ал жерлердин кайра калыбына келиши үчүн кеминде 30 жылдан кем эмес убакыт керек. Болгону бир эле батареика болжол менен эсептегенде 1 кирпич, 2 сокур чычкан, бир нече миңдеген сөөлжандар жана 2 бак (биз мөмөсүн жей турган) өсүп, жашай турган аймакты ууландырат.

